

Äldrenämnden
Tjänsteskrivelse till Äldrenämndens arbetsutskott

Datum:
2020-08-06

Diarienummer:
ALN-2020-00558

Handläggare:
Cecilia Arving, Karin Hellström, Lena Sjöberg

Förslag om inrättande av akademiskt vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

Äldrenämndens arbetsutskott föreslår nämnden

- 1. att** ge förvaltningen i uppdrag att tillsammans med Region Uppsala och Uppsala Universitet utreda förutsättningarna kring samverkan runt ett akademiskt vård- och omsorgsboende i enlighet med intentionerna i föredragningen, och
- 2. att** återkomma till äldrenämnden med en rapport i ärendet på nämnden den 19 november 2020.

Ärendet

Vården av de äldre har förändrats i takt med tidens gång. En stor del av ansvaret för multistjuka sköra äldre har förflyttats från sjukhusmiljön till vård- och omsorgsboenden i kommunal regi som drivs med läkarstöd från den regionala primärvården. Detta är en utveckling som väntas fortgå, vilket ökar kraven på en hög kompetens inom såväl medicin som vård och omsorg hos kommuner och regioner. För att möta denna utveckling föreslås nu att Uppsala kommun inrättar ett akademiskt vård- och omsorgsboende.

Ett akademiskt vård- och omsorgsboende är en lämplig miljö för att bedriva utvecklingsarbete samt implementering utifrån forskningsresultat och är viktigt för att kunna erbjuda en god vård för äldre personer med kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser. Vid ett akademiskt vård- och omsorgsboende kommer metodutveckling, samordning och implementering av evidensbaserade vårdriktlinjer bedrivas genom kliniska processer för att säkerställa en god kvalitet med medicinsk säkerhet i det patientnära arbetet. Kunskap som baseras på riktlinjer och evidens kommer vävas samman med kvalitetsarbete och frågeställningar från verksamheten.

Ett akademiskt vård- och omsorgsboendet kan implementera nya kliniska metoder samt stimulera utvecklingsarbete och innovation.

Ett akademiskt vård- och omsorgsboende omfattar vård och omsorg, rehabilitering, forskning, utveckling samt utbildning, där alla delar ingår i uppdraget. Det ger en naturlig arena för samverkan mellan regionen, kommunen och universitetet. Det skapar förutsättningar för en positiv lärandekultur och ger möjlighet att testa nya pedagogiska metoder och arbetssätt.

Föredragning

För att vården och omsorgen av äldre personer ska hålla en hög kvalitet nu och i framtiden är det viktigt att det bedrivs medicinsk och hälso- och vårdvetenskaplig utbildning samt forskning såväl inom regionens som kommunernas verksamhetsområden. I Hälso- och sjukvårdslagen 18 kap §2 finns för såväl regioner som kommuner ett uttalat uppdrag att delta i verksamhetsintegrerad forskning.

Region Uppsala och länets kommuner har fattat beslut om att stödja målbilden och strategierna för Effektiv och nära vård 2030. Målbilden för omställningen innebär en nära vård som bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet. Vården är effektiv när den utförs på rätt nivå, med rätt kompetens och med kontinuitet. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan mellan regionen och länets kommuner samt andra aktörer. Vården bygger på samskapande och tillit där patienter, brukare och anhöriga involveras som jämlika partners och experter i vården. Målbilden tar avstamp i den strategi för närvårdssamverkan som beslutats av Region Uppsala och länets kommuner (Vård i samverkan, ViS). Inom Region Uppsala har redan Akademiskt primärvårdcentrum etablerats där de tre verksamheterna; forskning, utveckling och utbildning är centrala.

Andelen äldre personer över 65 år kommer att öka kraftigt och utgöra 25% av befolkningen inom 10–15 år. En växande del av hälso- och sjukvården utförs i kommunerna. Det är angeläget att även denna del av vården ingår i ett akademiskt sjukvårdssystem. Framtidens vård- och omsorgsboenden måste dels tillgodose varierande behov hos de äldre, dels vara effektiva och attraktiva arbetsplatser.

Inom äldreförvaltningens avdelning för kvalitet och utveckling finns ett upparbetat samarbete mellan Uppsala kommun och Uppsala universitet. Där arbetar kliniska lektorer och adjunkter med uppdrag att kvalitetssäkra den verksamhetsförlagda utbildningen för sjuksköterske- och fysioterapeutprogrammet. Därmed finns redan akademiska resurser att stödja ett akademiskt vård- och omsorgsboende.

Det behöver aktivt skapas ett klimat, en kultur och förutsättningar som bejakar forskning utanför traditionell sjukhusmiljö. Forskning knuten till ett vård- och omsorgsboende kan fokusera på omvårdnads- och rehabiliteringsperspektivet, men även innehålla såväl medicinska, som sociala och beteendevetenskapliga komponenter. Det akademiska vård- och omsorgsboendet ska bedrivas i nära samverkan med de akademiska vårdcentralerna. Avsikten är att skapa en hållbar struktur och stöd för samverkan mellan verksamhet och akademi, omfattande både vård- och omsorgspersonal, studenter och forskare. Även de boende och deras närstående ska inkluderas. Forskningen ska utgå från frågeställningar med nära anknytning till vård- och omsorgsmiljön.

Kompetensutveckling och vidareutveckling för medarbetare är ett sätt att rekrytera och bibehålla medarbetare inom kommunal hälso- och sjukvård. Arbetssättet skulle

kunna vara en förebild för implementering av evidensbaserad kunskap och kan på sikt spridas till övriga vård- och omsorgsverksamheter inom kommunen.

Syftet med ett akademiskt vård- och omsorgsboende är att utveckla samverkan kring:

- en evidensbaserad, högkvalitativ och patientsäker primärvård,
- möjliggöra forskning i kommunal hälso- och sjukvård genom ökat samarbete med andra vårdaktörer och universitet,
- säkerställa en verksamhetsförlagd utbildning av god kvalitet,
- skapa förutsättningar för en lärande organisation och spridning av kunskap,
- utveckla verksamheten genom att väva samman kunskap som baseras på riktlinjer och evidens, med kvalitetsarbete och frågeställningar från verksamheten,
- skapa ett vård- och omsorgsboende som attraherar medarbetare, både nuvarande och framtida.

Målet är att:

- kvaliteten i verksamheten vid det akademiska vård- och omsorgsboendet ökar,
- personalkompetensen ökar
- ett förstärkt systematiskt kvalitetsarbete integreras i verksamheten,
- en lärandemiljö för VFU stimuleras,
- forskningen ska utgå från vardagens problematik och från frågeställningar med nära anknytning till vård- och omsorgsmiljön,
- medarbetarna blir nyttjare och medskapare av forskning.

Genomförande

Tre områden bör vara centrala för verksamheten i ett akademiskt vård- och omsorgsboende; forskning, utveckling och utbildning. Initialt behöver ett akademiskt vård- och omsorgsboende utses och akademiska resurser knyts till enheten. De akademiska lektorerna kan stödja enheten i processen med att bygga en mer evidensbaserad och forskningsinriktad verksamhet. Gemensamma forskningsprojekt med den regionala primärvården är redan planerade och också knyts till enheten. Det kvalitetsarbete som redan bedrivs i form av Journal Clubs och den yrkesinriktade handledningen som sjuksköterskestudenterna erhåller skulle kunna erbjudas även personalen vid det akademiska vård- och omsorgsboendet.

Medarbetarnas kompetensutveckling ska uppmuntra till fortsatta akademiska studier, nya utvecklingsprojekt samt formell och informell fortbildning. Examensarbeten under magisterutbildning för kommunens hälso- och sjukvårdspersonal skulle kunna knytas till enheten. Forskningen ska utgå från frågeställningar med nära anknytning till vård- och omsorgsmiljön och bedrivs i nära samverkan mellan berörda parter.

När ett akademiskt vård- och omsorgsboende inrättats kan en överenskommelse tas fram avseende samverkan med de akademiska vårdcentralerna, se *bilaga 1*.

Ett uppdrag behöver formuleras till det blivande akademiska vård och omsorgsboendet. Förslaget är att det bildas en styr- och referensgrupp med representanter från Uppsala universitet, Region Uppsala och Uppsala kommun. Gruppens uppgift skulle vara att sätta vision och ge strategisk inriktning utifrån avtal och direktiv. Relevanta resurser som redan finns kring forskning, utbildning och

utveckling från enheten för kompetensutveckling kan disponeras för att stödja det akademiska vård och omsorgsboendet. En struktur behöver tas fram för hur de tre huvudområdena forskning, utveckling och utbildning integreras i verksamheten med stöd av de kliniska lektorerna och adjunkterna.

Beredning

Uppdraget att ta fram ett förslag gällande inriktning för framtagande av överenskommelse om samverkan kring akademiska enheter utgår från den beslutade verksamhetsplanen för lokalt samråd HSVO Uppsala.

Ärendet har beretts av chefer och kliniska lektorer vid äldreförvaltningen, avdelningen för kvalitet och utveckling. Förslaget till inriktningsbeslut har tagits fram i samverkan med verksamhetschef, verksamhetskoordinator och kliniska lektorer vid Region Uppsalas förvaltning Nära vård och hälsa, enheten för APC Forskning och Funktionshinder Forskning.

Ekonomiska konsekvenser

Samverkan mellan de akademiska enheterna kan på sikt generera hälsoekonomiska effekter för patienter och brukare samt höja kompetensen bland studenter och medarbetare. En annan vinst är möjligheten att locka medarbetare att söka sig till den nära vården. Gemensam forskning och utveckling ger även ökade möjligheter att uppmärksamma förbättringsområde och identifiera områden där samordningsvinster kan göras.

Under uppbyggnadsfasen kan samverkan mellan det akademiska vård- och omsorgsboendet och FoUU/akademiskt primärvårdscentrum forskning ske inom befintlig ram. Detta innebär att en gemensam operativ styrgrupp för de akademiska enheterna formuleras där samordningsvinster kan göras genom planering och genomförande av gemensamma kompetensutvecklingsinsatser, utbyte avseende verksamhetsförlagd utbildning, dialog kring forskningsprojekt som bedrivs inom den nära vården etcetera. Mindre kostnader kan då tillkomma för gemensamma utbildningar, studiebesök, möteslokaler etcetera.

På längre sikt skulle de akademiska enheterna kunna stärkas av ett tillskott i form av exempelvis samfinansierade akademiska tjänster. Fram över skulle det även finnas behov av en akademisk hemsjukvård då allt mer vård och omsorg bedrivs i hemmet. Denna typ av verksamhet skulle i så fall också vara en potentiell samverkanspart för FoUU och de akademiska vårdcentralerna inom Nära vård och hälsa.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Avsiktsförklaring - framtagande av överenskommelse om samverkan kring akademisk vårdcentral/akademiskt vård- och omsorgsboende

Äldreförvaltningen

Carina Juhlin
Förvaltningsdirektör

2020-06-24

Avsiktsförklaring - framtagande av överenskommelse om samverkan kring akademisk vårdcentral/akademiskt vård- och omsorgsboende

Inledning

Efter beslut i vårdstyrelsen finns sedan 2018 två akademiska vårdcentraler vid Samariterhemmets respektive Eriksbergs vårdcentraler i Uppsala. Det finns ännu inte något akademisk vård och omsorgsboende i Uppsala kommun men äldrenämnden kommer att behandla frågan i anslutning till att denna avsiktsförklaring lyfts.

I enlighet med verksamhetsplanen för lokalt samråd HSVO Uppsala har ett underlag tagits fram som kan ligga till grund för en gemensam överenskommelse om samverkan mellan en akademisk vårdcentral och ett tilltänkt akademiskt vård- och omsorgsboende i Uppsala. Genom framtagande av en överenskommelse kan berörda parter förbinda sig att verka för att uppnå gemensamma mål för samverkan mellan de akademiska enheterna.

Corona pandemin belyser vikten av en akademisering av vård- och omsorg för våra sköraste medborgare för att sprida och implementera evidens, skapa nya behandlingsriktlinjer och undersöka analysera förloppet.

Bakgrund

Region Uppsala och länets kommuner har fattat beslut om att stödja målbilden och strategierna för Effektiv och nära vård 2030. Målbilden för omställningen innebär en nära vård som bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet. Vården är effektiv när den utförs på rätt nivå, med rätt kompetens och med kontinuitet. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan mellan regionen och länets kommuner samt andra aktörer. Vården bygger på samskapande och tillit där patienter, brukare och anhöriga involveras som jämlika partners och experter i vården. Målbilden tar avstamp i den strategi för närvårdssamverkan som beslutats av Region Uppsala och länets kommuner (Vård i samverkan, ViS).

Utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (S 2017:01) har identifierat behovet av att forskningen följer med i den omställning av hälso- och sjukvårdssystemet som pågår, och bedrivs där patienten och brukaren finns. Detta innebär att det måste etableras förutsättningar för livskraftig och uthållig forskning även utanför de traditionella forskarmiljöerna. Utredningen anger vidare att klinisk och patientnära forskning är av avgörande betydelse för den nuvarande och framtida utvecklingen av en god och hållbar hälso- och sjukvård.

Primärvård är i lagstiftarens mening en vårdnivå som har både kommuner och regioner som huvudman (SOU 2018:39). Kommunerna ansvarar för en stor del av den nära vården och därmed finns det behov av en nära samverkan mellan huvudmännen. I framtiden kommer betydligt fler patienter diagnostiseras och behandlas i den nära vården och därför behöver möjligheten till forskning där patienterna finns säkras och stärkas. Detta innebär även att en större andel av den verksamhetsförlagda utbildningen kommer att förläggas där för alla yrkeskategorier. Genom fortsatt

utveckling av akademisk forskningskultur på primärvårdsnivå och en utvecklad vårdstruktur med bland annat vårdcentrum kan detta förberedas väl.

För att vården och omsorgen av äldre personer ska hålla en hög kvalitet nu och i framtiden är det viktigt att det bedrivs medicinsk samt hälso- och vårdvetenskaplig utbildning och forskning såväl inom regionens som kommunernas verksamhetsområden. I Hälso- och sjukvårdslagen 18 kap §2 finns också ett uttalat uppdrag för såväl regioner som kommuner att delta i verksamhetsintegrerad forskning.

Traditionellt har forskningen planerats av specialistvården och den nära vården varit utförare. Den demografiska prognosen visar att allt fler kommer att leva med flera av varandra oberoende sjukdomar, s.k. multisjuklighet. För att förstå hur individen påverkas av multisjuklighet och hur multisjuklighet påverkar olika behandlingsmetoder, måste vi se hela individen och inte bara ur perspektiv av enskilda diagnoser. Detta holistiska perspektiv finns det goda förutsättningar att beforska inom den nära vården.

Region Uppsalas forskningsstrategi¹ anger att multidisciplinära och tvärvetenskapliga ansatser ska vara ett viktigt inslag och att regionen ska stödja processinriktad forskning och implementeringsforskning om hur insatser genomförs samt hur områden och aktörer förhåller sig till varandra.

Vidare anges att eftersom en så stor och viktig del av sjukvårdsarbetet bedrivs inom primärvården finns ett stort behov av forskning inom området. Primärvårdens roll är särskilt viktig när det gäller hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Forskningsresultat från sjukhusen är sällan användbara direkt i primärvården eftersom patientpopulationerna skiljer sig åt väsentligt. En evidensbaserad primärvård behöver alltså en egen forskning.

Framtidens kliniska forskning kräver också en infrastruktur för forskning som i högre utsträckning än idag inkluderar och involverar första linjens sjukvård. Ökad samverkan både avseende patientunderlag och infrastruktur är viktiga faktorer.

Innovativ vård omsluter och kompletterar de strategier och planer för forskning och utveckling som redan finns i Region Uppsala. I hälso- och sjukvården hänger forskning, näringsliv och offentlig verksamhet samman och förstärker varandra på ett unikt sätt. Ingen annan sektor uppvisar så täta och ömsesidiga aktörsberoenden som hälso- och sjukvården².

I nuvarande struktur för läkarmedverkan vid kommunens vård och omsorgsboenden arbetar läkaren i huvudsak på konsultbasis. En överenskommelse om samverkan mellan respektive huvudmans akademiska enheter kan öka förutsättningarna för en nära teamsamverkan runt individen. Denna teamsamverkan inkluderar alla professioner som arbetar med multisjuka individer med insatser från kommunens respektive regionens nära vård.

Akademiskt primärvårdscentrum och akademisk vårdcentral

Den övergripande enheten för forskning, utveckling och utbildning (FoUU) vid Region Uppsalas förvaltning består av enheterna Akademiskt Primärvårdscentrum (APC) som innefattar APC utbildning, APC utveckling, APC forskning (APC-F) inklusive Akademisk Vårdcentral (AVC), Forskning Funktionshinder (FF), FoU Socialtjänst samt Hälsoäventyret. FoU Socialtjänst arbetar bland annat

¹ Forskningsstrategi för Landstinget i Uppsala län 2014–2018.

² Innovativ vård – så blir vårdkedjor värdekedjor. Innovationsstrategi för hälso- och sjukvården inom Region Uppsala (2017).

med äldrefrågor mot kommunerna i länet och har disputerade vetenskapliga handledare till metodstöd.

Akademiskt primärvårdscentrum omfattar hela primärvårdsuppdraget som Region Uppsala ansvarar för och inkluderar de akademiska vårdcentralerna.

Syftet med Akademiskt primärvårdscentrum och de akademiska vårdcentralerna är att:

- bidra med stödjande aktiviteter för en evidensbaserad, högkvalitativ och patientsäker primärvård,
- möjliggöra forskning i primärvården genom ökat samarbete med andra vårdaktörer och med universitetet,
- säkerställa en verksamhetsförlagd utbildning av god kvalitet för vård- och medicinstuderande,
- skapa förutsättningar för en lärande organisation och spridning av kunskap,
- utveckla verksamheten genom att väva samman kunskap som baseras på riktlinjer och evidens, med kvalitetsarbete och frågeställningar från det kliniska arbetet samt
- bidra till en primärvård som attraherar medarbetare, både nuvarande och framtida.

Tre områden är centrala för verksamheten i Akademiskt primärvårdscentrum; forskning, utveckling och utbildning.

Den forskning som bedrivs ska vara klinisk patientnära och tvärprofessionell. De akademiska vårdcentralerna och den övriga primärvården i Region Uppsala har i och med det korta avståndet mellan institutioner och ett centralt beläget forskningsintensivt sjukhus unika möjligheter till tvärvetenskapliga och interprofessionella forskningssamarbeten i nära samverkan med kommunen och näringslivet. Akademiskt primärvårdscentrum och de akademiska vårdcentralerna vill stimulera till en kreativ och växande forskningsmiljö och involvera både vårdpersonal, forskare och studenter i nära samverkan med patient/brukare. Stöd ges till verksamheten i allt ifrån mindre studentprojekt till omfattande långsiktiga forskningsprojekt om till exempel stora folksjukdomar, hälsopreventiva åtgärder och nya digitala lösningar.

Att bedriva utvecklingsarbeten samt implementering utifrån egna eller andras forskningsresultat är viktigt för att kunna erbjuda en god primärvård till befolkningen. Akademiskt primärvårdscentrum och de akademiska vårdcentralerna verkar för att kunskapsstyrning ska vara en naturlig del i utvecklingen mellan vårdpersonal och patient. En evidensbaserad praktik inom verksamheten stöds genom metodutveckling, samordning och implementering av evidensbaserade vårdriktlinjer genom kliniska processer för att säkerställa god kvalitet med medicinsk säkerhet i det patientnära arbetet.

Vid akademiskt primärvårdscentrum – utbildning och de akademiska vårdcentralerna samordnas de olika akademiska vårdutbildningarna som finns vid lärosätet, med särskilt fokus på verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Här inventeras även medarbetarnas kompetens och utbildningsbehov för att skapa interna kurser och seminarier.

Akademiskt vård- och omsorgsboende

Andelen äldre personer över 65 år kommer att öka kraftigt och utgöra 25 % av befolkningen inom 10–15 år. En växande del av hälso- och sjukvården utförs i kommunerna. Det är angeläget att även denna del av vården ingår i ett akademiskt sjukvårdssystem. Framtidens vård- och omsorgsboenden måste dels tillgodose varierande behov hos de äldre, dels vara effektiva och attraktiva arbetsplatser. Det är av avgörande betydelse i omstruktureringen av hälso- och sjukvården att den växande delen av sektorn som finns utanför de traditionella sjukhusstrukturerna inte enbart ses som, och blir leverantör av, underlag och data till någon annan som står för forskningsaktiviteten. Det behöver

aktivt skapas ett klimat, en kultur och förutsättningar som bejakar forskning utanför traditionell sjukhusmiljö.

Forskning knuten till ett vård- och omsorgsboende kan fokusera på omvårdnads- och rehabiliteringsperspektivet, men även innehålla såväl medicinska, som sociala och beteendevetenskapliga komponenter. Den akademiska kommunala enheten ska bedrivas i nära samverkan med de akademiska vårdcentralerna. Avsikten är att skapa en hållbar struktur och stöd för samverkan mellan verksamhet och akademi, omfattande både vård- och omsorgspersonal, studenter och forskare. Även de boende och deras närstående ska inkluderas. Forskningen ska utgå från frågeställningar med nära anknytning till vård- och omsorgsmiljön och bedrivas i nära samverkan mellan berörda parter.

Utbildningsambitionerna omfattar de olika akademiska vårdutbildningarna som finns vid lärosätet, med särskilt fokus på verksamhetsförlagd utbildning (VFU). De omfattar också stöd till särskilda utbildningsåtgärder (YH eller motsvarande) för undersköterskegruppen som bedrivs inom kommunal regi. Förutsättningar skapas för en positiv lärandekultur och ger möjlighet att testa nya pedagogiska metoder och arbetssätt i vardagen.

Utvecklingsinriktningen syftar till att stödja implementering av evidens inom äldreomsorgen samt att identifiera kunskapsluckor inom vård- och omsorgsområdet. Den förutsätter nära samverkan mellan regionen och kommunen inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen.

Inom äldreförvaltningen, Uppsala kommun, svarar Avdelningen för Kvalitet och utveckling för kvalitet- och utvecklingsfrågor inom äldreomsorgen. Inom avdelningen finns Enheten för kompetensutveckling (VFU/APL) med bland annat universitetsadjunkter, universitetslektorer och huvudhandledare. Avdelningen hanterar även frågor kring innovation och välfärdsteknologi.

Parter

Avsiktsförklaringen omfattar Region Uppsala och Uppsala kommun. De berörda kliniska lektorerna har delar av sin tjänstgöring vid Uppsala universitet.

Syfte och Mål

Syftet med att ta fram en gemensam överenskommelse är att utveckla samverkan kring:

- verksamhetsförlagd utbildning (VFU),
- kompetensutveckling och vidareutbildning för medarbetare vid de akademiska enheterna,
- kunskapsöverföring mellan praktisk verksamhet och forskning samt
- forskning och utveckling

Målen är att:

- kvaliteten i verksamheten vid de berörda enheterna ökar,
- personalkompetensen ökar,
- ett systematiskt kvalitetsarbete integreras i verksamheterna,
- en lärandemiljö för VFU stimuleras,
- kvaliteten på VFU höjs samt
- öka forskningsanknytningen i verksamheten.

Samverkansområden för de akademiska enheterna

Verksamhetsförlagd utbildning i Uppsala kommun och primärvården i Region Uppsala

Uppsala kommun samt Region Uppsala har med Uppsala universitet ingått avtal om att tillhandahålla verksamhetsförlagd utbildning, VFU, för universitetsutbildningar inom vård- och omsorg. Den VFU

som erbjuds ska motsvara krav på högskolemässighet, hög kvalitet samt även verksamhetens krav på anställningsbarhet och utveckling av hälso- och sjukvård i kommunal verksamhet samt primärvård. VFU ska bygga på en teoretisk grund som är förankrad i vetenskap och beprövad erfarenhet. För att denna kompetens ska uppnås krävs inlärningsituationer utifrån ett studentcentrerat lärande som möjliggör träning av kliniska färdigheter och reflektion enligt aktuell teoretisk kunskapsbas/evidens. Tvärprofessionell samverkan i utbildningssituationer ska eftersträvas.

Ett akademiskt vård- och omsorgsboende utgör en mycket lämplig plats för interprofessionellt lärande mellan de olika professionerna så som till exempel; sjuksköterskor, undersköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter och läkare. Enheten för kompetensutveckling (VFU/APL) i Uppsala kommun samt Akademiskt primärvårdscentrum - utbildning i Nära vård och hälsa arbetar för att säkerställa en god kvalitet i VFU avseende kommunal verksamhet respektive regional primärvård. Ett ökat och intensifierat samarbete dessa parter emellan skulle kunna generera samordningsvinster gällande VFU samt bidra till att fler VFU-platser skapas i samverkan. På sikt skulle detta även kunna bidra till större möjligheter att rekrytera personal.

Kompetensutveckling och vidareutbildning för medarbetare

Ett akademiskt vård- och omsorgsboende ska inventera behovet av medarbetarnas kompetensutveckling men också initiera, samordna och arrangera utbildningar. En samverkan vad gäller olika utvecklings- och fortbildningsaktiviteter mellan akademiskt primärvårdscentrum-utbildning, de akademiska vårdcentralerna och akademiskt vård- och omsorgsboenden blir ett sätt att naturligt sprida kunskap och lärande i och mellan organisationerna. Samverkan kommer också kunna ske vad gäller stödsatser i allt från mindre studentprojekt till mer omfattande, långsiktiga gemensamma forskningsprojekt. De akademiska enheterna ska ta fram en gemensam implementeringsplan för att möjliggöra verksamhetsanknuten kompetensutveckling.

Verksamhetsutveckling och evidensimplementering

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, samordna och sprida användning av kunskap i syfte att förbättra resultaten för brukare/patienter. Det är viktigt att förstärka och förbättra medarbetarnas känsla av sammanhang när det gäller koppling mellan teori och praktiskt utförande. Känslan av sammanhang kan ge en ökad trygghet och förståelse och på så sätt stärka trivsel och engagemang för arbetsuppgifterna för de olika yrkeskategorierna. Målet är att bästa möjliga kunskap ska finnas tillgänglig vid varje möte mellan vårdpersonal och patient/brukare. Kunskapsstyrningen bidrar till att utveckla ett lärande system och har delkomponenterna kunskapsstöd, stöd till uppföljning och analys samt stöd till verksamhetsutveckling och ledarskap. Ett akademiskt vård- och omsorgsboende ska verka för att kunskapsstyrning blir en naturlig del i utvecklingen av möten mellan vårdpersonal och patient/brukare.

Ett akademiskt vård- och omsorgsboende är en lämplig miljö för att bedriva utvecklingsarbete samt implementering utifrån forskningsresultat och är viktigt för att kunna erbjuda en god vård för äldre i kommunal hälso- och sjukvård. På ett akademiskt vård- och omsorgsboende kommer metodutveckling, samordning och implementering av evidensbaserade vårdriktlinjer, genom kliniska processer, bedrivs för att säkerställa en god kvalitet med medicinsk säkerhet i det patient/brukarnära arbetet. Kunskap som baseras på riktlinjer och evidens kommer vävas samman med kvalitetsarbete och frågeställningar från verksamheten. Ett akademiskt vård- och omsorgsboendet ska implementera nya kliniska metoder samt stimulera utvecklingsarbete och innovation. Ett närmare samarbete med akademiskt primärvårdcentrum och de akademiska vårdcentralerna inom Region Uppsala möjliggör utvecklingsarbete mellan region och kommun för att stärka vårdkedjan mellan huvudmännen. Exempel på gemensamma aktiviteter som skulle kunna

arrangeras är framtagande av evidensbaserade processer för relevanta vårdförlopp (inklusive hälsofrämjande åtgärder), Journal Clubs, kortkurser i vetenskapligt förhållningssätt med mera.

Forskning, innovation och kunskapsutveckling

För att hälso- och sjukvården ska kunna säkerställa effektiv vård med god kvalitet med medicinsk säkerhet i det patientnära arbetet är forskning, utveckling, innovation och utbildning avgörande delar. Detta gäller inte minst nu när hälso- och sjukvården utvecklas utanför de traditionella sjukhusmiljöerna och förläggs i den nära vården. Akademiskt vård- och omsorgsboenden blir centrala för detta inom den kommunala hälso- och sjukvården. Mer forskning behöver ägnas nya arbetssätt, metodutveckling och implementering. Forskning knuten till ett akademiskt vård- och omsorgsboende kan innehålla såväl medicinska, som sociala och beteendevetenskapliga komponenter. Omvårdnads- och rehabiliteringsperspektivet är också viktiga beståndsdelar. I samverkan mellan akademiskt primärvårdscentrum och de akademiska vårdcentralerna finns också goda förutsättningar för att kunna beforska viktiga frågeställningar kring patientgrupper med preventiva åtgärder och multisjuklighet. Här finns även goda förutsättningar för tvärvetenskapliga forskningsprojekt i samarbete med universitetets olika institutioner samt att i samarbete näringslivet utveckla och studera nya innovativa lösningar. Akademiska enheter möjliggör att forskningen kommer till reell nytta. Genom samverkan mellan akademiskt vård- och omsorgsboenden och akademiska vårdcentraler i forsknings- och innovationsprojekt skulle ny kunskap kunna leda fram till nya och anpassade kliniska processer som idag inte finns. Detta kan generera positiva effekter så som minskad risk för läkemedelsbiverkningar och onödiga sjukhusinläggningar och därmed bidra till minskat lidande och bättre användande av våra resurser.

Organisation för samverkan

Det behöver skapas en gemensam styrgrupp som kan ansvara för strategiska frågor i samverkan mellan de akademiska enheterna. Exempel på uppgifter för styrgruppen är att formulera årlig verksamhetsplan för forsknings- och utbildningsaktiviteter samt att en gemensam verksamhetsberättelse skrivs och återkopplas till respektive huvudmans styr- och ledningsstrukturer. Denna styrgrupp bör bestå av chefer eller motsvarande från respektive huvudmans ansvariga enheter samt adjungerade personer med koppling till både det kliniska och universitetsanknutna arbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Samverkan mellan de akademiska enheterna kan på sikt generera hälsoekonomiska effekter för patienter och brukare samt höja kompetensen bland studenter och medarbetare. En annan vinst är möjligheten att locka medarbetare att söka sig till den nära vården. Gemensam forskning och utveckling ger även ökade möjligheter att uppmärksamma förbättringsområde och identifiera områden där samordningsvinster kan göras.

Under uppbyggnadsfasen kan samverkan mellan de akademiska enheterna ske inom befintlig ram. Detta innebär att en gemensam operativ styrgrupp för de akademiska enheterna formeras där samordningsvinster kan göras genom planering och genomförande av gemensamma kompetensutvecklingsinsatser, utbyte avseende verksamhetsförlagd utbildning, dialog kring forskningsprojekt som bedrivs inom den nära vården etcetera. Mindre kostnader kan då tillkomma för exempelvis gemensamma utbildningar, studiebesök och möteslokaler.

På längre sikt, vilket inte ingår i inriktningsbeslutet, skulle de akademiska enheterna stärkas av att en samfinansierad klinisk lektor knyts till enheterna på omkring 30 %. Vidare bör gemensam forskningsutrustning införskaffas för mätning av exempelvis muskelstyrka, kondition, acceleration (accelerometer), videolänkning för seminarier etcetera. Viss budget finns redan avsatt för lokaler

inom ramen för de akademiska vårdcentralerna och eventuell samfinansiering av gemensamma lokaler skulle kunna utredas framöver.

UTKAST

